SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	24/70
Dok.nr:	24/28536
Arkiv:	FE-033
Saksbehandler:	Oddbjørg Birkelid
Dato:	27.08.2024

Valg av medlem til Vesterålen forliksråd

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 060/24	Kommunestyret	31.10.2024

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING
Som Sortland kommunes kandidater til Vesterålen forliksråd i perioden 2025-2028, velges:
[Mann]
[Kvinne]

Det delegeres til Vesterålsrådets styre å vedta endelig sammensetning av representanter til Vesterålen forliksråd, basert på kandidatene som er valgt i hver kommune.

Kommunestyret behandling - 31.10.2024 - PS-060/24

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Forslag fra Kommunalt valgutvalg , foreslått av Beate Bø Nilsen, Høyre

Som Sortland kommunes kandidater til Vesterålen forliksråd i perioden 2025-2028, velges:
Arild Reierth
Viviann Skog
Det delegeres til Vesterålsrådets styre å vedta endelig sammensetning av representanter til Vesterålen forliksråd, basert på kandidatene som er valgt i hver kommune.

Votering:

Forslag fra Kommunalt valgutvalg enstemmig vedtatt.

Kommunestyret PS - 060/24 VEDTAK:
Som Sortland kommunes kandidater til Vesterålen forliksråd i perioden 2025-2028, velges:
Arild Reierth
Viviann Skog

Det delegeres til Vesterålsrådets styre å vedta endelig sammensetning av representanter til Vesterålen forliksråd, basert på kandidatene som er valgt i hver kommune.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Saken gjelder valg av to kandidater - en kvinne og en mann - til Vesterålen forliksråd.

FAKTA I SAKEN

Generelt om valg til forliksråd
Domstolsloven har bestemmelser om valg av medlemmer til forliksråd. Forliksrådsmedlemmer anses som dommere, og domstolsloven (dl.) § 53 gjelder derfor også for dem.

Forliksrådsmedlemmer må være norske statsborgere - menn eller kvinner - som er vederheftige og som ikke er fradømt stemmeretten i offentlige anliggender. I tillegg oppstiller dl. § 56 visse vilkår for å kunne velges til forliksrådsmedlem:

- Vedkommende må ha fylt 25 år
- Vedkommende må være under 70 år ved valgperiodens start, jf. dl. § 70 nr. 1
- Som forliksrådsmedlem skal bare velges personer som anses særskilt egnet til oppgaven, og som behersker norsk skriftlig og muntlig godt.
- Den som ikke bor i kommunen kan nekte å ta i mot valg, men er valgbar.
- I domstolloven § 27 er det bestemt at det blant medlemmene og blant varamedlemmene skal være både kvinner og menn.

Justis- og beredskapsdepartementet har utgitt en veileder om valg av forliksrådsmedlemmer. Følgende avsnitt er hentet fra denne:

"Departementet bemerker at valg av forliksråd ikke er et valg av politisk råd eller utvalg, og at en ved valget skal ta hensyn til personlige forutsetninger og egenskaper hos dem som blir valgt. Videre er det viktig å bevare kontinuiteten i forliksrådet. Kommunestyret bør vanligvis helst unngå å skifte ut hele forliksrådet på en gang".
Og videre
"*Det fremgår av forarbeidene til domstolloven § 56, Ot.prp.nr.22 (2006-2007) punkt 12.1 hva som ligger i kravet om at forliksrådsmedlemmer må være særlig egnet til oppgaven. Det fremgår at vervet ikke skal forbeholdes en «elite», verken intellektuelt eller på annen måte, men at personen må ha de fysiske og mentale forutsetningene som må til for å kunne være til stede i en rettssak, forstå det som blir fremført der og gi uttrykk for sin mening om saken. Kommunen må foreta en konkret vurdering av flere forhold som avgjør om en person er «særlig egnet til oppgaven». Kriteriet gjør at det kreves mer enn at personen er «egnet». «Oppgaven» til forliksrådet er blant annet å sette seg inn i sakene, herunder å lytte til partene, mekle og å skrive en dom med en begrunnelse som tilfredsstiller kravene i 4 tvisteloven § 6-12 tredje ledd. Det er viktig at partene føler seg hørt og respektert slik at de får tillit til at forliksmedlemmenes avgjørelse er rettferdig og riktig".*
Og
"Digitaliseringen av publikumstjenester innen den sivile rettspleie på grunnplanet har fått stor betydning for forliksrådene. Den digitale løsningen innebærer blant annet at forliksrådets medlemmer skal logge seg på en portal for å lese saker samt signere rettsbøker. Det er derfor nødvendig at forliksrådsmedlemmene behersker å jobbe digitalt og generelt har god digital kompetanse."

Etableringen av Vesterålen forliksråd
I kommunestyret 10.09.2020, sak 049/20, ble det vedtatt å støtte opprettelsen av et felles forliksråd for

Vesterålen, med felles sekretariat ved Sortland lensmannskontor. Vesterålen forliksråd trådte i kraft fra 01.01.2021.

Følgende ordning for valg av representanter ble vedtatt:

"Valgperioden følger kommunestyreperioden, og leder følger kommune for regionrådsleder, og deretter alfabetisk. For perioden 2021 – 2024 vil det medføre følgende valg:
1. Leder – Lødingen kommune
2. Medlem – Sortland kommune
3. Medlem – Øksnes kommune
4. Vara – Andøy kommune
5. Vara – Bø kommune
6. Vara – Hadsel kommune

Da kommunestyret behandlet saken var det ikke kjent om de andre kommunenes kandidater til samarbeidet var kvinner eller menn. Kommunestyret i Sortland valgte derfor to kandidater; en kvinne og en mann. Det ble i vedtaket delegert til regionrådets arbeidsutvalg å foreta den endelige sammensetningen av forliksrådet, slik:

"Det delegeres til AU å vedta endelig sammensetning av representanter i det felles forliksrådet i Vesterålen basert på kandidatene som er valgt i hver kommune. Forliksrådet skal sammensettes slik at det både blant medlemmene og blant varamedlemmene er både kvinner og menn."

Da vedtaket om felles forliksråd ble gjort, inngikk seks kommuner i samarbeidet, men kort tid etter gikk Andøy kommune ut av forliksrådssamarbeidet. Det ble følgelig et varamedlem mindre. Etter domstolsloven § 27, annet ledd, er det krav om like mange varamedlemmer som det er medlemmer til forliksrådet. Dermed ble Sortland sin andre kandidat valgt til varamedlem. Sortland kommune har derfor hatt både et medlem - Sølvi Elise Foss - og et varamedlem - Arild Reierth - til Vesterålen forliksråd i inneværende periode 2021 - 2024.

VURDERING
Det foreslås å velge to kandidater - en kvinne og en mann - også for kommende forliksrådsperiode. Det anbefales samtidig å delegere til Vesterålsrådets styre å sette sammen Vesterålen forliksråd i henhold til vedtakets bestemmelser om sammensetning, og i henhold til lovens krav om kjønnssammensetning.

Slik vedtaket lyder angående ledervervet, ser det ut til at det nå er Sortlands representant som skal være lederen til Vesterålen forliksråd for perioden 2025-2028.

Saken legges fram for valgutvalget. Administrasjonen kan bistå med vandelssjekk når kandidater er forespurt/foreslått.

Personalmessige forhold/Økonomiske forhold/Folkehelse/Klima-, miljø- og naturforhold
Ikke relevant for saken.

Lov om domstolene (domstolloven) - 1ste kapitel. Domstolene. - Lovdata

Saksutredningen som ble gjort av regionrådet da felles forliksråd ble opprettet, følger vedlagt for å belyse bakgrunnen for selve etableringen.

Vedlegg:
Regionrådets saksframstilling om felles forliksråd 28.08.2020